

## Osaaminen ratkaisee -hanke

**Osaaminen ratkaisee -hankkeessa (2015-2017) on tuotu tietoa vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjauksesta Hämeen ammattikorkeakouluun (HAMK), parannettu opiskelijoiden työllistymisvalmiuksia ja lisätty tietoa monimuotoisesta työelämästä.**

Vammaiset nuoret ovat aliedustettuina korkeakouluissa väestöön nähden, vaikka korkeakoulutus parantaa merkittävästi heidän työllistymismahdollisuuksiaan. Erityistä tukea tarvitsevia korkeakouluopiskelijoita on kuitenkin yhä enemmän, esimerkiksi opiskelijoiden mielenterveysongelmat ovat yleistyneet voimakkaasti. Korkeakoulun henkilöstöllä ei kuitenkaan ole välttämättä riittäviä valmiuksia tunnistaa ongelmia tai tarjota oikeanlaista tukea. ORA-hankkeen tavoitteena on ollut, että henkilöstö osaa tarjota jokaiselle opiskelijalle yksilöllistä ohjausta ja tukea. HAMKin henkilökunta on perehtynyt mm. autismin kirjon, lukivaikeuksien ja mielenterveysongelmien huomioimiseen opetuksessa ja ohjauksessa. Vammaisjärjestöjen asiantuntijat, yritysten edustajat ja kokemusasiantuntijat ovat tuoneet omaa erityisosaamistaan hankkeen koulutuksiin ja seminaareihin.

Opiskelijoiden urasuunnittelun tukemiseksi hanke on järjestänyt HAMKissa kaikille opiskelijoille avoimia uraverstaita. Verstaissa opiskelijat ovat saaneet valmiuksia analysoida omaa osaamistaan ja kertoa siitä työnantajille nykyaikaisin välinein, kuten LinkedIn-profiilin ja video-cv:n avulla. Hankkeen tuloksena uraverstaista on tullut osa opiskelijan vapaasti valittavia opintoja HAMKissa.

### Miten edistää korkeakoulutuksen saavutettavuutta?

Vamlas on koonnut hankkeen kokemusten pohjalta suosituksia, miten saada lisää vammaisia nuoria korkeakoulutukseen ja sieltä työelämään sekä miten kehittää ohjausta:

- Nuorille tarvitaan ammatillisia esikuvia ja perus- ja toisella asteella toimiville opoille ja nuorten vanhemmille tarvitaan lisää tietoa. Näitä suunnitelmia on lähdetty toteuttamaan Tarinoista voimaa -ESR-hankkeessa, joka kerää vammaisten korkeakoulutettujen uratarinoita verkkopalveluun.
- Korkeakoulut voisivat hyödyntää vammaisjärjestöjä esim. opiskelijavalinnan pulmatilanteissa (soveltuvuus alalle), henkilöstön koulutuksessa ja opiskelijoiden ohjauksessa korkeakoulun ulkopuolisiin tukipalveluihin.
- Korkeakoulujen tulisi varmistaa, että kaikilla opiskelijoilla on tasavertaiset mahdollisuudet saada uraohjausta ja työnhakutaitoja. Opintoihin kuuluvien harjoittelujen tekeminen ei aina riitä oman osaamisen ja tavoitteiden kirkastamiseen. Vammaiset ja erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat voivat myös tarvita enemmän apua harjoittelupaikan löytämiseen.
- Jokaisessa korkeakoulussa tulisi olla päätoiminen esteettömyyssuunnittelija. Esteettömyyssuunnittelija tukee sekä henkilökuntaa että opiskelijoita hakuprosessissa, opetuksen saavutettavuudessa ja opintojen erityisjärjestelyissä. Esteettömyyssuunnittelija voi kehittää yhteistyötä myös ulkopuolisten tahojen kuten vammaisjärjestöjen kanssa. Tällä

hetkellä kokoaikainen

esteettömyyssuunnittelija

on vain kolmessa suomalaisessa korkeakoulussa.

- Fyysiset tilat, digitaaliset järjestelmät, opetusmenetelmät tai toimintatavat voivat estää joitakin opiskelijoita pyrkimästä korkeakouluun haluamalleen alalle tai hankaloittaa opintojen suorittamista. Korkeakoulujen tulee tarkkailla omia käytäntöjään ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta korkeakoulutus on saavutettava kaikille.